

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolós szerkesztő:

Dr. Semberger Ármán.
Segéd-szerkesztő Spitzer Zoltán.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Ifjabb Szemző Gyula programja.

Elmondotta Baján, 1910. márc. 16-án, a városi törvényhatóság diszközgyűlésén, főispáni beiktatásának alkalmából.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Mélyen tisztelt Uraim!

Uram és királyom legmagasabb parancsa és a magas kormány megtisztelő bizalma folytán, nékem jutott ama kiváló kegy és szerencse osztályrészemül, hogy Baja, törvényhatósági joggal felruházott város főispánjává legkegyelmesebben kineveztettem. Megjelentem itt a tekintetes tör-

vényhatósági bizottság színe előtt, hogy a legmagasabb parancsnak megfelelően, a törvényekben előírt hivatali esküt letéve, főispáni székeket elfoglaljam.

Ha végig tekintek eme diszes és fényes bizottságon, mely már székfoglalásom alkalmából oly kegyes volt megjelenésével engem kitüntetni, beiktatásomnak fényt kölcsönözni és ezáltal már előre jelt adni ama megtisztelő bizalomnak, melyet itteni hivatali és társadalmi működésemmek előlegez, az első érzés az őszinte, igaz hála és köszönet érzelme, mely egész lényemet áthatja azért, hogy engem, ki sem eddigi politikai mu'tam, sem eddigi ténykedésem által erre érdemeket még nem szerezhettem, mégis ily kiváló jóindulattal tüntettek ki és áthat az elfogódás érzete, hogy vajjon erőm és képességem teljes igénybevétele mellett is képes leszek-e, csak részben is meghálálni és megfelelni eme bizalomnak

De éltet a remény, hogy idők folytán beigazolhatom azt, miszerint lelkem egész hevével, tetteróm egész teljével csakis egy cél, egy eszme megvalósulása lebcgett előttem, eme szép város fejlődését, eme város lakóinak szellemi és anyagi előmenetlét és felvirágoztatását legjobb tudásom és képességem szerint szolgálni.

Ismerve gyenge erőmet, tudva azt, hogy mily sok és fontos, nagykihátású kérdés vár megoldásra, méltóztassanak megengedni, hogy mindjárt azon kérelemmel járuljak Önökhöz, miszerint engem minden egyes kérdésnél, melyel eme város anyagi és szellemi fellendítése céloztatik, hathatós

támogatásuk és jóindulatukban részesíteni kegyeskedjenek; meg lehetnek győződve arról, hogy engem az egyes ügyek elbírálásánál egyéb, mint a közérdek vezérelni nem fog. Amily igaz öröm és büszkeséggel tölti el keblemet ama tudat, hogy tevékenységi és muokaköröm eme város érdekeivel egybeforrott, épp oly odaadó szeretettel fogok iparkodni megismerni a méltányos és igazságos jogokat és követelményeket és tehetségem szerint közreműködni, hogy

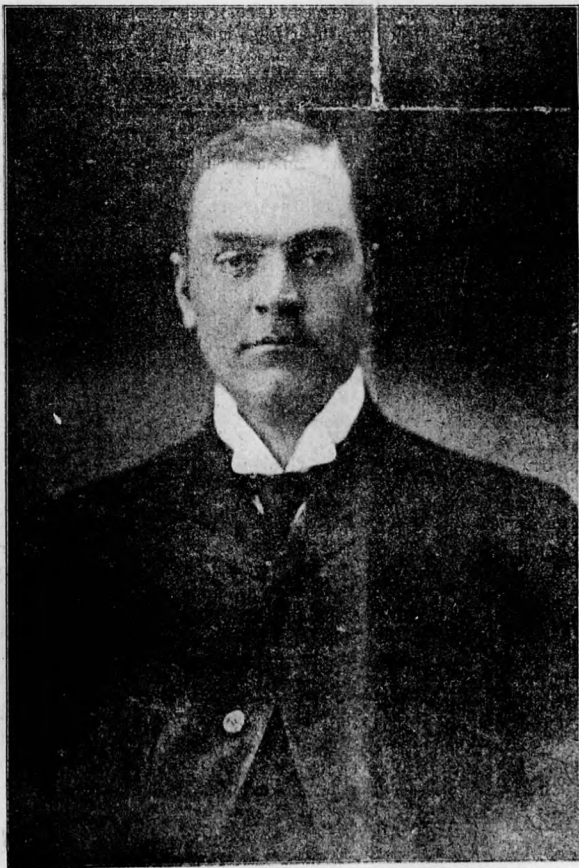
azok, figyelemmel a helyi viszonyokra, a város vagyoni és gazdasági helyzetére, a fenálló törvények keretein belül lehetőleg kedvező kielégítést nyerjenek.

Serkentőleg hat ténykedésemmre és biztos alapot látok jövő egész működésemmre nézve abban, hogy elődeim, kik eme fényes, hivatalos állást elfoglalták, valamennyien csak az igaz szeretet és elismerés hangján emlékeznek meg itt töltött idejükre, mely tanujele annak, hogy minden szép és nemes eszme és cél itt a bizottság igen tisztelt tagjai, eme város lakói között, lelkes és ügybuzgó támogatókra lelt, hogy eme város kiváló tisztikara, élén a város közszeretben álló nagyszámú polgármesterével, eme célok elérésére mindenkor teljes odaadással és lelkiismeretességgel fog közreműködni.

Méltóztassanak nekem megengedni azt, hogy ma, midőn hivatalos működésemet itt megkezdem, egy rövid időre még szives figyelmüket kikerjem, tartozó kötelességemnek ismerem rövid vonásokban jelezni még azon irányt, melyet a jövőben követni szándékozom; mindenkor

nagy sulyt fogok helyezni az egyes kérdések teljes megismerésére és a jogos és méltányos kívánalmaknak érdemi keresztülvitelénél szerény tehetségem szerint iparkodni fogok teljes erőmmel közreműködni.

Politikai programom természetesen nem lehet más — meggyőződésből is — mint azé a kormányé, melyet itt képviselni szerencsés vagyok s melynek legfőbb célja az,

hogy a nemzet és király közötti teljes összhang létrehozásával és apólisával, az anyagi és szellemi fejlődés nemzeti munkájára egyesítsük minden erőnket, eme irányelvnek teljes őszinteséggel vagyok hive és nem hivatalos hatalommal, nem erőszakkal, hanem ellenkezőleg mindezeknek elkerülésével, egyedül a kölcsönös megértés és meggyőzés nemes fegyvereivel fogok igyekezni híveket szerezni, mert valamint senki által magam egyéni meggyőződésben befolyásoltni nem engedem, ugy biztosíthatom Önöket, hogy az ezen állásból eredő befolyásnál engem egyéb mint a közügy érdekében teljesített szolgálatok vezérelni nem fognak.

Ep ezért politikai hivatásom és szerepem nem befolyásolja bennem, mint főispánban a szorosan vett és állásommal egybekötött hivatalos teendőik igazságos és pártatlan ellátását Mindazon jogokat és kötelességeket, amelyeket a törvényhatóság önkormányzatának ellenőrzése, valamint egyéb tekintetekben a törvények s más jogszabályok hatáskörömbé utalnak, minden politikai színezet nélkül menten, ügyek és egyének között különbséget nem téve, egyedül és kizárólag az igazság és a törvények rendelkezései értelmében kívánom gyakorolni. De nemcsak politikai, hanem egyéb különbséget sem ismerek ezen működésben.

Amennyire ragaszkodom szent vallomásomhoz, annyira tiszteltetben tartom mások vallásos meggyőződését; tartozék valaki bármely nemzetiséghez avagy vallásfelekezethez, legyen valaki szegény vagy gazdag, az igazságot és a jogokat mindenkiel szemben egyformán fogom alkalmazni. Ezt az eljárást nemcsak magam fogom mindenkor követni, hanem a legnagyobb szigorral ragaszkodom ahhoz, hogy az ellenőrzésem alá tartozó hatóságok, hivatalok és tisztviselők is szigorúan alkalmazkodjanak ehhez a kötelességhez.

Jól tudom azt, hogy a város érdemes tisztikara, élén a nagyságos polgármester ural, szorgos munkásságával és lelkiismeretes buzgóságával eddig is megfelelt annak a kívánalomnak, amely szerint a jó közigazgatásnak gyorsnak, pontosnak és megbízhatónak kell lennie. A magam részéről teljes jóakarattal és őszinte igyekezettel fogom ebben a tisztikart támogatni, hogy kölcsönös bizalommal és egyetértéssel haladjunk az eddigi helyes uton és a hiányokat, amelyek esetleg fennállának, pótoljuk.

A közigazgatás zavartalan menete mellett kiváló gondot és sulyt helyezek arra, hogy a tekintetes Törvényhatósági Bizottsággal és a tisztikarral együttesen minden erőnket és felhasználható időnket a város anyagi jólétének biztosítására és kulturális haladásának előmozdítására fordítsuk. Főispáni működésemnek egyik legfőbb és mondanám legfontosabb célja — mert fontos városok érdeke is, — hogy a magyar városok, valamint a multban az ország szellemi és anyagi erejének, a kereskedelemnek és az iparnak voltak az áldásos gócpontjai, ugy azok legyenek a jövőben is. Baja a városok most említett fontos szerepében az első között foglalt helyet; igyekeznünk kell teljes erőnkkel, hogy ezt a helyet újra visszazerezzük, hogy magának a városnak, mint olyanának anyagi erejét emeljük, hogy minden célravezető és hasznos eszközzel a város

jóvedelmi forrásait gyarapítsuk és ezáltal a lakosságra súlyosan nehezedő terhes pótdadó leszállításával is lehetővé tegyük a város fokozatos fejlődését és haladását; az állam jóakaratu támogatását kell megnyerni, hogy intézmények létesítésével és egyéb erkölcsi és anyagi hozzájárulással hathatósan legyen segítségünkre.

Nagy gondot kell fordítani iskoláinkra, hogy az eddigi színvonalon fentarthatassuk és fejleszthessük azokat.

Mindezekben felül készséggel állok a város közönségének rendelkezésére, minden olyan kérdésben, amely hazafias célt, közjót avagy a polgárság jólétét szolgálja, minden ilyen irányú társadalmi mozgalmat őszinte örömmel támogatok; állásom és egyéniségem minden sulyt viszem bele ebbe a munkába is, mert szent a hitem, hogy az erős társadalom s a nép jóléte a legbiztosabb alapja az ország fejlődésének és haladásának. Még csak azt kívánom erősen hangsúlyozni, hogy a hozzám vezető ut mindenki részére teljesen szabadon, nyitva áll. Bizalmat kérek és ezen bizalommal forduljon hozzám bárki, akár közérdekű ügyben, akár saját magánérdekű ügyben, teljes jóakarattal segítsek ott, ahol és amiben lehet, legyen az a város legegyszerűbb és legszegényebb embere is.

Midőn még őszinte köszönetemet nyilvánítanám azért, hogy a mai napon ily szép számmal megjelenni kegyesek voltak, magamat további jóindulatukba ajánlom és eme nemes célok elérésére szíves támogatásukat kikérem.

Az installáció.

Uj ember került ma a bajai törvényhatóság élére és az uj vezért fényes ünnepségek keretében iktatta méltóságába ez a város. Azután az uj ember programot adott. Olyan programot, amilyent mindenki várt ettől a főispántól. Egyszerűt, világosat, nemesen megformáltat. Hiányzottak ifjabb Szemző Gyula székfoglaló beszédéből a hangosan puffanó, magyar szalmalángot gyújtó hangos frazisek, de amit mondott, abban két erős, határozottan kijegyezsedt érzés uralkodott: *a törvénytisztelot, és a Baja jövő fejlődéséért való munka szeretele.* Szemző Gyulának el kellett hinni, hogy igazán mondja, amit mond és igazán érzi, hogy a munka utáni vágy foglaltatta el vele a főispáni diszes méltóságot.

A szulfot, örömjungó, tarka színek-től pompázó közgyűlési teremben elhittük Szemző Gyula programbeszédének az igazságát és a szűkeségtől borított újságírói íróasztálnál is elhisszük a székfoglaló beszédnek igaz, átértett komolyságát.

Elhisszük éppen azért, mert latolgattuk, mert mérgegettük. És ráteesszük a mérlegre az uj főispánnak azokat a szavait is, amelyeket a küldöttségek előtt mondott. Lemerjük a gondolatokat a kritika rőfjével, a szavakat a mindent meglátás sulyával. Így teljes és tiszta képet nyerhetünk arról a munkáról, melyre az uj főispán vállalkozott. Szemző Gyula azokban a rövid, csattanó mondatokban a komoly magyar urat mutatta, aki nem tölti majd semmittevéssel napjait, hanem aki minden olyan dolog iránt érdeklődik, amely annak a városnak életében fontos, amelynek most

feje lett. Abból a mélységből és körültekintésből, mellyel az uj főispán Baja város szükségéit, terveit, szándékait ismeri, látni lehetett, hogy Szemző Gyula nem a főispáni installáció napjára készült, hanem a bajai érdekek tüzetes tanulmányai alapján leszárt eredményeket tárta föl előttünk ezen a napon.

Szemző Gyula a kulturmunka emberének látszik. A szónak nemes és igazán értékes felfogásában. Olyan ember, amilyenre Bajának szüksége van, olyan ember, aki talán mindenekelőtt elsőnek tartja a kulturát, meg a gazdasági és ipari fellendülést.

Baját a jövőben nagygyá és széppé akarja tenni az uj főispán. Ennek a nagy, gyönyörű munkának a szolgálatában közzöntjük politikai érületünk egész melegével ifjabb Szemző Gyula főispánt a mai ünnepnapon, melynek fényes ünnepségei közepette is ezeket a gondolatokat mértük le az ünnepi nap tanulságaiból. A komoly íróasztalnál, a mindent meglátás kritikájával, a tárgyilagosság rőfjével.

* * *

A beiktatási ünnepségekről a következő részletes tudósításunk számol be.

Küldöttség a főispán elé. — Találkozás Bácsbokodon. — Szemző főispán kísérete. — Baja vendégei. — Ünnepi fogadás a pályaudvaron.

A lebegődiszbe öltözött város utcáin szerdán már a kora reggeli órákban élénk sűrűforgás, hintóknak robogása, banderistáknak zajos fölvonulása jelezte, hogy Baja város ünnepre készül. . . . És amint hét óra felé járt az idő, egyre hatalmasabb gyűrűkben tódult az emberáradat — hatóságok, egyesületek és testületek — a pályaudvar felé, hol akkor már a közönség százai foglaltak le minden talpalattnyi helyet, várva az uj főispánt, ki a reggeli szabadkai vonattal érkezett meg először Bajára.

Ifjabb Szemző Gyula főispán elé reggel 5 óra 51 perckor küldöttség utazott Bácsbokodig, ahol a deputáció a főispánt hozó vonatba szállott át és együtt érkezett meg a főispáni kísérettel, melynek tagjai sorában ott voltak s illetve a délelőtti zombori vonattal is érkeztek: **bárá Vojnits István** főrendiházi tag, dr. **Purgly Sándor** szabadkai főispán, **Latinovits Pál** és **Schmausz Endre** ny. főispánok, **Vojnits Sándor** volt orsz. képviselő, **Ertl János** orsz. képviselő, a kalocsai érsek képviseletében dr. **Horváth Győző** kanonok, **Szemző István** (Zombor), **ifjabb Szemző István**, **legifjabb Szemző István**, **Szemző Károly**, **Szemző Elemér** huszárkapitány, **Ungár Lajos** (Budapest), **Szemző Gyula**, **Vermes Béla** nagybirtokos, volt orsz. képviselő, dr. **Réssel Ede** (Bácskula), **Szalay Frigyes** belügyminiszteri titkár, főispánunk titkárja, **Vermes Gyula**, dr. **Dekker Gyula** szabadkai külsői törvényészi elnök, **Pop György** kir. pénzügyigazgató, **Evetovits János** apátplébános, **Eördőgh Elemér** apátplébános, **Sztankovich György** műszaki tanácsos.

Bácsmege és Zombor küldöttségében a már fentebb nevezettekén kívül dr. **Mikszisz Kanut** főügyész, **Hauke Imre** polgármester, **Gräff Nikáz** kir. tanfelügyelő, **Vojnits Andor**, **Tripolszky Gyula** és **Kleiner Lajos** tb. főjegyzők, **Baly Elek** árvászéki ülnök, **Scherer Rezső** aljegyző, **Popovits Sebő** főjegyző, **Zsigmond János** aljegyző, dr. **Zsif Lajos**, dr. **Pastravits Iván** ügyvéd, dr. **Sztaier István** tb. megyei főorvos, **Roheim Zsigmond** kereskedő, **Szántó Ferenc** és **Krausz Miklós** járás-

birák, Radány Péter, Tummer Nándor, Trischler Gyula megyei számvevő, dr. Szilágyi Károly ügyvéd, Geyer Péter és Henrik föld-birtokosok, Feisel Henrik megyei főjegyző, dr. Maximovits István és dr. Popovits Konstantin. **Ujvidéki küldöttsége:** dr. Demetrovits Vladimir polgármester, dr. Székely Lajos t. főjegyző, Orbán Ignác műszaki tanácsos, dr. Jahn Róbert tanácsnok.

Szabadka küldöttsége: Szalay Mátyás rendőrőrkapitány, Brenner József ügyész, dr. Dekker Gyula és Regényi Gábor dr. bizottsági tagok és Jakabcsics Imre bankigazgató.

Bácsalmásról: Koller Oszkár főszolgabíró, Kuluncsics Viktor szolgabíró, Králics állomásközpont, Rosenberg József nagykereskedő, dr. Schossberger Jakab tb. főorvos, Szommer József közs. főjegyző és Tománovics György Bácsbokod főjegyzője.

Ezeket kivül még a közvetve sikertült főjegyző a főispán kíséretéből, kik részben a főispánt hozó vonattal érkeztek, részben külön társaságok jöttek Bajára:

Faraő János kir. tanfelügyelő, dr. Vaszkó Endre kir. ügyész (Szabadka), Lallosevits György (Zombor), Löbl Károly (Torzsa), Machner János (Orahovica), Milutinovity Milán községi főjegyző (Urszentiván), ifj. Thalheimer Lajos (Torzsa), Schneider Teobald (Torzsa), Lallosevits István (Zombor), Ladányi Ervin közs. főjegyző (Kerény), Stöckl Jakab közs. bír. (Kerény), Grigorievity Milos lelkes (Urszentiván), dr. Horváth Géza és Molnár Hugó (Ujvidék), dr. Bikár Nenád (Zombor), dr. Trischler Aladár (Zombor), Nikoits Izidor főszolgabíró (Ujvidék), Herczeg József cukorgyári igazgató (Eszék), dr. Alföldy Béla (Bácsbokod), Nagypeli Sterthal Salamon és Bertalan (Temesvár), Ivencz János jegyző (Dernye), dr. Moldovány Lajos p. ü. titkár (Zombor), Pataki Károly csendőrhadnagy (Szabadka), Mihics György községi jegyző (Sztapár).

Amint a főispánt hozó vonat berobogott a bajai pályaudvarra és láthatóvá lett ifjabb Szemző Gyulának délece és már első pillanatra szimpátiuss alakja, lelkes éjenzugott végig a pályaudvaron, melynek csillapultával Meskó László városi tanácsos, kinek vezetése alatt a városi tanács és a törvényhatósági bizottság jelent meg, a következő szép beszéddel üdvözölte az új főispánt:

Méltóságos Főispán Ur!

Rokonszenves bizalomtól indítva jelent meg osztály, felekezeti és pártkülönbség nélkül városunk polgársága Méltóságod érkezéséhez, hogy amidőn Méltóságod, főispáni szék elfoglalandó, városunk területére lépt, mely tisztelettel párosult meleg érzelmeikkel, szíves üstlen hozott üdvözölje Méltóságodat.

Igaz ugyan, hogy a nemzet sorsának intézésében az utóbbi évek alatt felsmerült folytonos válságok és áldatlan politikai viszonyok, valamint ezek t. r. természetű következményei: a nemzeti munka fenakadása, a nemzeti közélet elszibadása egyrészt, másrészt, a mi szűkebb hazánk, városunk jobb sorsának előmozdítása érdekében kifejtett legjobb törekvéseink sikertelensége igen gyakran csüggedésbe ejtették és ejtik lelkünket, ugyanynira, hogy ma már talán örülni sem tudunk oly lelkesedéssel mint hajdanta, de azért legyen meggyőződve Méltóságod, hogy e város polgárainak hazáját, városát hön szerető szive mindig nyitva van azok előtt, kik kiválóbb közjogi vagy társadalmi állásuknál fogva a nemzet ügyét, vagy e város érdekeit produktív munkálkodással és alkotásokkal előbbre vinni hivatalok.

Legyen meggyőződve Méltóságod, hogy e város polgársága mindenkor a legjobb indulattal, a legjobb érzelmeikkel fogadja azokat, akik azzal a becsülendő szándékkal jönnek falaink közé, hogy e hajdan virágzó, egykor a kultúra és közgazdasági terén messze vidékre kiterjedőleg vezérserepet vívó, de a létért való küzdelem nehézei harciba-

ma már ereje végső meglesztésére utalt s így is csak nagy ügyvel, bajjal haladó, polgári intelligenciájánál, munkaszereténél, tisztaságban, becsületben törekvésénél fogva azonban bizonyára jobb sorsra érdemes városnak érdekeit felkarolja.

Méltóságod ismert hazafisága, országos és helyi közölközök iránt való meleg érdeklődése, hazafias érzelmei által hatványozott tettvitája és tetteire mindmégannyi erős biztosíték nekünk arannyal, hogy Méltóságod nagy ury személyében nemcsak a kormányhatalom képviselőjét és bizalmának letéteményesét, nemcsak a törvények betartásának legfőbb őret fogjuk tisztelni, de egyszerűségi tisztelni, becsülni, sőt mihamarabb ragaszkodásunkkal környékezni fogjuk Méltóságodban e város jólétére irányuló vágyaink, óhajaink osztályosát és minden jogserűt, vagy méltányolást érdemlő igényeink lelkes szószólóját, akinek szive, lelke városunk polgárainak szívével, lelkével egybeforr abban a törekvésben, hogy e város szebb, jobb és boldogabb jövője maradandólag megápitassék.

Ebben az erős hitben és meggyőződésben nyílt szívvel, észtint: örömmel és a legteljesebb bizalommal üdvözölöm Méltóságodat, Baja város közönsége nevében.

Mélyen tisztelt kedves vendégeinkkel együtt isten hozta, isten tartsa Méltóságodat és isten segítse minden hazafias, közhasznú munkálkodásában!

Szemző főispán lelkes szóval köszönte meg az üdvözölést. Ezeket mondotta:

Amidőn Baja város területére lépek, hogy hogy Ófelsége kegyelméből és a magas kormány bizalmából a főispáni széket elfoglaljam, első szavam Önököz — t. Uram — az, hogy érdemes, hasznos polgára öh jöttek lenni ennek a városnak.

Minden igyekezettel azon leszek, hogy ennek a derék városnak boldogulását előbbre vigyem.

Ezzel a fogadással lépem át Baja város sorompóját és köszönöm meg szíven mélyből az Önök megjelenését.

Bevonulás.

Köcsönös üdvözölés után a pályaudvaron megjelent urakat mutatták be a főispánnak. Ott láttuk a pályaudvaron a városi tanácsot, a törvényhatósági bizottság tagjait csaknem teljes számmal és a társadalom színe-javát.

Szemző főispán barátságosan, szívesen szorított kezét a fogadásra megjelentekkel, mire megkezdődött a díszbevonulás.

Az első kocsiiban dr. Molnár Mihály rendőrőrkapitány volt, őt ügylet a közrendre és arra, hogy a megszabott program minden apró részében betartassék.

Utána bandérium és végeláthatatlan díszhintósr következett.

Az első négyfogatú díszhintóban ifjabb Szemző Gyula főispán foglalt helyet Hegedűs Aladár polgármesterrel.

A következőben a vidéki törvényhatóságok küldöttei, a tanács és a főispán szépszámmal megjelent rokonai foglaltak helyet Vojnits István báróval az élén.

Az utvonalat sűrű töm. gben lepte el a közönség és hangzott az élénzaj lelkesen, tüzezen, főleg ott, ahol a helybeli tanintézetek növendékserege állott kondort tanáraik vezetésével.

Bevonulás után a főispán a városi székházban berendezett ideiglenes lakásán szállott meg, ahol díszmagyarba öltözött.

A beiktató diszközgyülés.

Baja társadalmának és e társadalom minden rétegének jelenlétében és a főispán tiszteletére érkezett, imént névszerint felsorolt közéleti kitűnőségek jelenlétében nyitotta meg dr. Hegedűs Aladár polgármester délelőlt félizkor a főispánt beiktató diszközgyület.

A törvényhatósági bizottság tagjai teljes számmal jelentek meg. Ott voltak dr. Rajkó

Aladár orsz. képviselővel az élén a függetlenségi és 4-as párti városatyák mind.

Ünnepi csend szállott a zsbongó közgyűlés-teremben, mikor az elnököl polgármester megnyitotta a diszközgyület.

A polgármester rövid megnyitójában jelentette, hogy a mai törvényhatósági közgyűlés egyetlen tárgya ifjabb Szemző Gyulának, az új főispánnak eskütétele és ünneppélyes beiktatása. Majd így folytatta:

— Régi tradíció és az embernek az érzése is azt diktálja, hogy ünnepi pillanatokban, nagy feladatok előtt az Ég áldását kérjük ki munkánkra. Ez okból főikérem a törvényhatósági bizottság t. tagjait és a t. vendégeket, hogy küldöttséggel alakulva vonuljanak együtt a r. k. plébánia templomba és kísérik el oda ifjabb Szemző Gyula főispánt, ki a küldöttséghez csatlakozni fog.

Erre az időre

a közgyűlést főfüggesztették

és egy csapásra megmozdult a teremben szeszszufolt közönség

Festői látványt nyújtott ez az illusztris társaság, amint a folyosón végig, majd az Erzsébet királyné-utca során nagyszámu közönségül követte elvonult.

A tündöklően szép, látványosságba illő díszmagyar ruhák kaleidoszkopos sorozatából a következőket sikerült főjegyzni:

Ifjabb Szemző Gyula főispán sötétzöld színű bársony, aransujtással gazdagon díszített mentében jelent meg, ugyanilyen selyemből volt az attila, eszímája aranszínű volt.

Vojnits István báró édes vörös, bőkezű eleganciával, csillogóan díszített díszmagyarban, diszkrétül öszülő, délece alakjával szinte kimagaslott a morgó sorból.

Ragyogóan szép volt petői Szentély Lipót takarékpénztári vezérigazgató díszmagyarja. Bordó bársony, nyest prémes mentéje gazdag arany zsinóráttal tűnt föl, attilája világos lila brokát-selyemből volt.

Nagyon tetszett Vermes Béla díszmagyarja is, a maga izléses kiállításával.

Veni Sancte.

A r. k. plébánia templomban Vojnits Dániel apátplébános fényes segédlettel misét celebrált, melyet ifjabb Szemző Gyula főispán a templomnak a magisztrátus, mint kegyur részére fontartott hajójában hallgatott végig.

Mise után a városi székházba vonult vissza az utca közönségével nagyszámu nőtt társaság.

A polgármester elfoglalja az elnöki helyet és

ujból megnyitja a közgyűlést.

Indítványára nyolcragu küldöttség ment el Szemző főispánt, kit perocsig tartó, hatalmas éjenzés fogadott, mikor a terembe lépt.

Az élénzés csillapultával a polgármester intézett néhány üdvözölő szót a főispánhoz, majd fölhívtá, hogy hivatali eskűjét tegye le. Az eskűmintát dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyző olvasta. Ifjabb Szemző Gyula főispán értes, a közgyűléstermet betöltő hangon ismételte az eskű minden szavát.

Ezután a főispán elfoglalta az elnöki széket és a mai ünnepi számmal vezető helyén közölközött, hogy az új rezsüm a helyi kulturmunka és gazdasági gyarapodás jegyében indul meg.

Szavait sokszor szakította meg éljen és tetszészaj és különösen ott ragadta magával hallgatóit, ahol a Baja város érdekeit való munkatervét terjesztette elő.

Ezután dr. Fehér Lőrinc üdvözölte a főispánt.

Dr. Fehér Lőrinc főjegyző üdvözlő beszéde.

Méltóságos Főispán ur!

Nekem jutott az szerencse, hogy Méltóságodat ezen ünnepélyes pillanathban, midőn diszes közjogi állását elfoglalta, a törvényhatóság nevében üdvözöljem.

Fülemben cseng az eskü szent ígéje, az az ünnepélyes fogadalom, amelyet Méltóságod a törvény és alkotmány iránti hűségére tett. Hogy hűséges őre lesz a törvénynek, államiságunk és nemzeti létünk fundamentumának, amely évszázados viharok után egyedül maradt meg azon fegyverek közül, amelyekkel a hazát megszereztük, megvédtük s amelynek egész Európában tiszteletet szereztek.

Természetes, hogy akkor, midőn államiságunkat örökös veszély fenyegeti, törvényeink szent és sérthetetlenége felett, mint a szerető szülő gyermeke felett, éberen őrködik a hazának aggodó hazaszeretete.

Az a hivatalos eskü, amely az imént hangzott el Méltóságod ajkairól, értékes biztosítéka e törvényhatóságnak arra nézve, hogy Méltóságod kormányzását az alkotmányosság, a jog, a törvény és igazság szelleme fogja átlengeni és a város lakosságát a nemzeti erő fokozására és a gazdaságilag és politikailag erős és egységes nemzeti állam kiépítésére irányuló törekvésben támogatni fogja.

Méltóságod a mai napon oly város kormányzásának élére állott, amelynek nagyságáról és gazdagságáról busan regél az elmúlt idők története. Mint a virágzó fa, amelynek gyökereit fejtszecsapások érik, megfosztván az életet adó nedvektől, hervadni kezd, és elhullatja virágát, úgy városunk is, a közlekedési és a kereskedelmi viszonyokban beállott változás folytán elvesztette azon forrásokat, amelyekből a virágzásához és fejlődéséhez életert merített. Mostoha gyermekei voltunk mindenkor a kormányhatalomnak, áldoztunk erőnkön felül, de támogatást hiába vártunk.

Míg más, természeti fekvésünknek fogva a fejlődésre kevésbé alkalmas városok, a viszonyok kedvező alakulása folytán, gazdaságban és jólétben óriási lépésekben haladtak, e jobb sorsra érdemes város, mintha egy természetfeletti hatalom tartaná lekötve, egy helyben áll és fejlődni nem képes.

Városunk a mai napon Méltóságodban új vezetőt nyert. Azt hiszem, a törvényhatóság egyetemének óhajt talomszolom akkor, midőn kérem Méltóságodat, hogy a hatóság élére állva, közjogi állásának fényével a fejlődés útját megvilágítani és alkotó munkájában a város közönségét vezérelni méltóztassék.

Biztosíthatom Méltóságodat, hogy e hízaftas és e város fejlesztésére irányuló törekvésében a törvényhatóság minden egyes tagja és ügybiztos tisztikara szeretettel és bizalommal támogatja.

Adjon az Ég erőt és kitartást a kitűnőtt célok eléréséhez és azon remények beváltásához, amelyeket e város közönsége Méltóságod kormányzásához fűz. Meg vagyok győződve, hogy el fog jönni az az idő, amidőn a haza egeről a pirtoskodás és egyenlenség sötét fellegei elvonulnak, el fog jönni az az idő, amidőn a Kárpátok béréből az Adria sima tükreig, kelettől nyugatig e haza minden gyermekének szive öszzedobban és a visszaálmódott régi diószéknék újból felragyognak. Legyen a mai nap kezdete egy szebb jövőnek!

Programm-mondás után Werner Adolf dr. bizottsági tag méltatta az elhangzottakat és indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy ifjabb Szemző Gyula főispán beszédét és dr.

Fehér Lőrinc üdvözlését jegyzőkönyvileg megörökítik.

Még az elnöklő, immár méltóságába beiktatott főispán mondott megleghangon pár köszönő szót és azután bezárta a törvényhatósági közgyűlést.

Tiszteltetés a főispánnál.

Dszközgyűlés után a tiszteltgő küldötségek hosszú sorát fogadta ifjabb Szemző Gyula főispán. Messze vidékről, hatóságok és testületek egész serege jelent meg Baja új főispánja előtt, kinek mindenkihez volt pár bensőséges szava.

Különösen a jótékony egyesületeket fogadta tündető melegséggel Szemző főispán és valamennyien kiérkezettek a szavaiból, hogy az ő erkölcsi támogatásából és bőkezűségéből majd szebb jövő virrad közelebb a helyi humanizmus csarnokaira is.

Bácsmegeye és Zombor küldöttei, Ujvidék és Szabadka városok, a bajai városi tisztikar, Urszentiván község, a hitelekezetek, tanintézetek, az összes hivatalok és egyesületek jelentek meg Öméltósága előtt.

Fogadás után lakására vonult a főispán, hogy onnan bankettre készüljön a Casinóba, hol tündető éljenés és taps fogadta.

Bankett a kaszinóban.

Lapzártaikor, miközben az utolsó simitást adjuk meg ennek a mai ünnepi alkalomra szánt rendkívüli kiadásnak, bankettre gyűlekeznek az illusztris vendégsereg és a bajai polgárság rétegéből való közönség. A politikai nézetkülönbség egyetlen hullámfodra sem hatolt el a mai harmonikus ünnepésbe és teljes számmal látjuk felvonni az ünnepéyak zárókövéit szolgáló bankettre a bajai társadalmat.

Több mint 300 ra tehető a megleltentek száma és a hangulat emelkedett és bensőséges, mint amilyen az egész nap volt, méltóan ahhoz az új irányhoz, melyet ifjabb Szemző Gyula főispán ebben a városban inagurálni kíván.

A banketten színvonalas, lelkes beszédek hangzanak el.

Ifjabb Szemző Gyula a királyra mond pohárköszöntőt.

Dr. Hegedűs Aladár kir. tanácsos, polgármester ifjabb Szemző Gyula főispánt üdvözi.

Utána ifjabb Szemző Gyula főispán Baja város törvényhatóságát, a megleltent társatörvényhatóságokat és a vendégeket köszönti hosszabb beszéddel.

A kalocsai érsek képviselőjét Boróczy Kálmán dr., a bajai helyőrség tisztikarát pedig Weiss Nándor városi tanácsos üdvözi a pohárköszöntővel.

Elutazás Zomborba.

Ifjabb Szemző Gyula főispán és kísérete ma, szerdán délután 5 órakor kúción vonattal Zomborba utazik, hol ifjabb Vojnits István bácsmegeyei főispán hoinapi beiktatásán vesz részt.

Ifjabb Szemző Gyula

a tizenegyedik bajai főispán.

— 1873—1910. —

Az alkotmányos éra óta tizenegyedik ízben installál Baja főispánt.

A bajai városi közigazgatásnak első főispán-ellenőre

Lénárd Máté

az 1849 iki vészbiro, később főkapitány volt, aki 1873 szeptemberében lett Baja, Zombor és Ujvidék főispánja és 1875. végén vált meg a bajai főispáni székétől.

Mártonffy Károly

1875 től—1876-ig, alig egy esztendeig volt

Baja főispánja. Főispánsága csak amolyan interregnum-féle volt, mert már 1876. végén

Gromon Dezső

együttal Zombor és Szabadka főispánja következett utána. Gromon Dezső 1876. szeptember közepén tartott Baján székfoglalót és 1888. október 15-én bucsuzott Bajától. Utána 1881-ben

Jankovics Aurél

vót zentai polgármester következett, mint Baja—szabadkai főispán. Lemondása 1887. március 15-én történt.

Parosetich Félix

1887-től—1889-ig volt Baja főispánja. Az ő rezsimje idején a bajai főispánság el volt külvölvite a szabadkától és Zomborral kerültnük kapcsolatba.

Utána

Sándor Béla

Bácsmegeye, Zombor és Baja főispánja következett 1889 től—1893-ig, akit

dr. bajsat Vojnits István

követett Szabadka és Baja főispáni székében. Vojnits István idejére esik a bajai főispánság fénykora. 1893-tól—1897-ig volt Baja főispánja és ezalatt a négy év alatt talált meghalgalattatára legjobban e város vágyai és reményei. A később bárói méltóságra emelt liberális vezér 1897-ig állott a bajai közigazgatás élén és

Schmausz Endrénék

adta át helyét. Schmausz Endre 1897-től—1904-ig, hét éven át volt Baja főispánja. Sokat tartózkodott Baján és tapintatos kézzel simított el nem egy készülő vihart, melyet az akkor előledzni kezdő ellenlék rögtönzött a bajai törvényhatóság közgyűléstermében. Élénken érdeklődött a helyi kultúra iránt és megszerezte becslését minden politikai pártnak.

Bezeredy István,

a tavaly elhunyt szabadkai főispán két éven át, 1904 től—1906-ig állott a bajai közigazgatás élén. Uri modor és politikai éleslátás jellemezték Bezeredy Istvánt, az utolsó szabad-elvűpárti főispánt, kinek bajai rezsimje alatt egészséges közéleti szellem, a szabad szó és szabad gondolatnyilvánítás elve dominált. Soha szabadab teret nem nyílt az akkor már vajban dülő ellenzéki viharoknak, melyek közben bőszen irányítani, kormányozni tudott Bezeredy István erős korm.

Ambróvics Lajos dr.,

az első függetlenségi főispán követte őt 1906. május 17-én. Székfoglalójában 48 as pártmbernek jelentette magát és ez a minőséges domborodott ki mindennekfőlött. Erős érzelék árult el sokszor a kultúra iránt és szót emelt a kormányról, nem egyszer sikerrel, a lokális érdekekért.

A Wekerle Kossuth-kormány bukásával 1910 februárjában mentették föl Ambróvics Lajost, kit a mai napon beiktattott

Ifjabb Szemző Gyula

követ most, a nemzeti irányú és a Baja város fölirágzatását cézó vállaltet munka jegyében.

Számталanszor bevált

természetes ásványos

SAVANYUVIZ

A dugó égetése hűgyhomoknál és hólyagurtnál, mint a hűgyasvat megkötő szer.